

COOPAIR-LA – WYTYCZNE DLA WSPÓŁPRACY BADAWCZEJ MIĘDZY KRAJAMI UNII EUROPEJSKIEJ I AMERYKI ŁACIŃSKIEJ W LOTNICTWIE I TRANSPORCIE LOTNICZYM

Zbigniew Pągowski, Krzysztof Snopkiewicz
Instytut Lotnictwa

Streszczenie

W artykule zawarto opis akcji koordynującej i wspomagającej CoopAIR-LA, promującej współpracę w obszarze transportu lotniczego i lotnictwa między krajami Unii Europejskiej i Ameryki Łacińskiej w projektach 7 Programu Ramowego. Akcja, koordynowana przez Hiszpański Instytut Techniki Lotniczej - INTA koncentruje się głównie na jednostkach z Argentyny, Brazylii, Chile i Meksyku. Instytut Lotnictwa reprezentuje Polskę wśród narodowych organizacji uczestniczących w konsorcjum.

CoopAir jest ambitną i innowacyjną akcją wspierającą i umacniającą współpracę między krajami Unii Europejskiej (UE) i Ameryki Łacińskiej (AŁ). Ma ona na celu pogłębienie współpracy strategicznej w dziedzinie badań i rozwoju, wychodząc z istniejącego stanu w społeczności międzynarodowej oraz możliwości podmiotów gospodarczych przez identyfikację wspólnych interesów i możliwości współpracy w zakresie badań i rozwoju technologicznego w dziedzinie aeronautyki. Akcja nakierowana jest na odpowiednich uczestników (naukowców, firmy, decydentów, użytkowników) w obszarze badań i rozwoju w Europie i Ameryce Łacińskiej.

Celem projektu jest:

1. Tworzenie możliwości obserwacji, analizy i prognozowania niezbędnych do identyfikacji kluczowych kwestii badań i rozwoju, na których powinna koncentrować się współpraca UE-AŁ oraz istotnych uczestników zaangażowanych we współpracę UE-AŁ w tej dziedzinie.
2. Analiza barier i problemów wykrytych przez potencjalnych partnerów z Ameryki Łacińskiej, pragnących uczestniczyć w europejskich programach badawczych, jak również trudności napotykanym w trakcie uczestniczenia w każdym z projektów badawczo-rozwojowych.
3. Wykorzystując zgromadzone informacje dotyczące głównych przeszkód, stworzenie skutecznych mechanizmów w celu zwiększenia zaangażowania partnerów z Ameryki Łacińskiej.
4. Zagwarantowanie, że informacja o europejskich programach badawczo-rozwojowych zostanie rozpropagowana wśród głównych uczestników z obszaru badań, polityki i praktyki i ułatwienie tym samym dialogu między nimi.
5. Organizowanie konferencji i warsztatów w Ameryce Łacińskiej i Europie i konferencji podsumowującej w celu rozpoznania możliwości utworzenia sieci.

Konsorcjum tworzą następujące organizacje z Unii Europejskiej i Ameryki Łacińskiej:

Uczestnik	Nazwa organizacji	Akronim	Kraj
1 (Koordynator)	Instituto Nacional de Tecnica Aeroespacial	INTA	Hiszpania
2	Ingenieria y Servicios para la Defensa, S.A.	ISDEFE	Hiszpania
3	Universidad Politecnica de Madrid	UPM	Hiszpania
4	Airbus SAS	AIRBUS	Francja
5	Embraer	EMBRAER	Brazylia
6	Skysoft	SKYSOFT	Portugalia
7	Polish Institute of Aviation	ILOT	Polska
8	Minisaterio de Ciencia, Tecnologia e Innovacion Productiva	MINCYT	Argentyna
9	Consejo Nacional de Ciencia y Tecnologia	CONACYT	Meksyk

Mimo, że Unia Europejska zdaje sobie sprawę z istotnych osiągnięć naukowych i potencjału przemysłowego krajów Ameryki Łacińskiej, dostrzega także istotne luki we współpracy i komunikacji wzajemnej w obszarze badań w lotnictwie. Konsorcjum jest świadome faktu, że biznes lotniczy nie obejmuje wyłącznie kilku dużych koncernów, ale przede wszystkim dziesiątki małych, wyspecjalizowanych przedsiębiorstw. Dlatego niezbędne okazuje się po pierwsze ukazanie obszarów wiedzy a po drugie – uruchomienie procesów poprawiających ich wzajemną współpracę.

Założono, że priorytetowo traktowana będzie współpraca w następujących obszarach:

- a) Wprowadzenie paliw odnawialnych do transportu lotniczego.
- b) Poprawa efektywności wykorzystania czasu.
- c) Poprawa zadowolenia i bezpieczeństwa pasażerów.
- d) Poprawa efektywności ekonomicznej transportu lotniczego.
- e) Poprawa ochrony statków powietrznych i pasażerów.

Celem akcji CoopAir nie jest opracowanie programu rozwoju w dziedzinie aeronautyki dla krajów Ameryki Łacińskiej, ale identyfikacja istniejącego potencjału, pozwalającego na udział tych krajów jako partnerów w Programach Europejskich w średniookresowym horyzoncie czasowym.

Biorąc to pod uwagę, Konsorcjum postawiło sobie dwa zadania:

1. Zadanie krótkookresowe: zwiększenie udziału krajów Ameryki Łacińskiej w konkursach 7 PR, zwłaszcza w obszarze techniki lotniczej. Celem najbliższym będzie kolejny konkurs w obszarze Transport uwzględniający Lotnictwo w 7 Programie Ramowym.
2. Zadanie średniookresowe: identyfikacja technologii, potencjalnych projektów i interesariuszy w takich obszarach przyszłej współpracy, które mogą być wykorzystane jako zaczyn przyszłych programów badawczo-rozwojowych, finansowanych wspólnie przez instytucje Unii Europejskiej i Ameryki Łacińskiej.

Działanie CoopAir jest nakierowane na Brazylię, Argentynę Meksyk i Chile – kraje, które podpisały z Unią Europejską umowę o współpracy w obszarze badań i rozwoju technologicznego.

Kraje Ameryki Łacińskiej mają ogromne doświadczenia w uczestnictwie w różnych programach ramowych, jednak koncentruje się ono raczej na innych obszarach wiedzy, niż aeronautyka.

W tym obszarze nie obserwuje się zatem realnej międzynarodowej integracji instytucji badawczych. Część finansowa projektów nie przewiduje udziału w ich realizacji partnerów zagranicznych. Środki przydzielane poszczególnym partnerom nie odzwierciedlają ich roli w projektach, co nie pozwala na zbudowanie rzeczywistego obrazu możliwości poszczególnych krajów Ameryki Łacińskiej.

Analiza zaangażowania krajów Ameryki Łacińskiej w poprzednich Europejskich Programach Ramowych pokazuje, że istnieje znaczna różnica pod tym względem między takimi krajami, jak Brazylia, Argentyna, Chile czy Meksyk i resztą krajów Ameryki Łacińskiej.

Główne cele, jakie postawiło sobie Konsorcjum, będą uzyskane drogą realizacji następujących zadań:

- Wspieranie podmiotów z Ameryki Łacińskiej związanych z lotnictwem w procesie rozwijania ich bazy technologicznej poprzez udział w projektach badawczych 7 Programu Ramowego, drogą zapewnienia im niezbędnych informacji i usług wspomagających.
- Stworzenie krajom Ameryki Łacińskiej możliwości zaproponowania wspólnych inicjatyw naukowych, technologicznych i badawczych z partnerami europejskimi w określonych, zgodnych z europejskimi priorytetami, dziedzinach tematycznych.
- Zapewnienie europejskiemu sektorowi przemysłowemu nowych rozwiązań, pomagających w sposób bardziej konkurencyjny sprostać wyzwaniom w obszarze aeronautyki.
- Wspieranie procesu powoływania narodowych punktów kontaktowych (NCP) w Ameryce Łacińskiej dla organizacji lotniczych, odpowiedzialnych za promowanie współpracy w Programach Ramowych Unii Europejskiej.
- Promowanie wymiany wiedzy, informacji i różnych punktów widzenia pomiędzy poszczególnymi członkami łańcucha informacyjnego oraz ułatwienie upowszechniania i wykorzystania wyników projektu poprzez utworzenie platformy komunikacyjnej.

W ten sposób Konsorcjum CoopAir wspiera proces otwierania się europejskich obszarów badawczych w lotnictwie na kraje Ameryki Łacińskiej, zwłaszcza Chile, Meksyk, Brazylię i Argentynę, oraz umożliwia europejskim organizacjom badawczym i biznesowym dostęp do wiedzy uzupełniającej i specjalistycznej.

Konkretne cele strategiczne działalności Konsorcjum obejmują:

- Identyfikację i inicjowanie przyszłych działań w obszarze badań i rozwoju pomiędzy krajami Ameryki Łacińskiej i Unii Europejskiej poprzez wyszukanie aktualnych uczestników i obszarów zainteresowań.
- Identyfikację barier ograniczających udział krajów Ameryki Łacińskiej we wspólnych programach oraz zdefiniowanie możliwych rozwiązań dla ich pokonania.
- Określenie zainteresowań i możliwości kadrowych wszystkich partnerów celu promocji współpracy jak też uniknięcia dublowania projektów i minimalizowania wysiłków, uwzględniając istniejący stan wiedzy i innowacyjność technologii.
- Ustanowienie sieci powiązań między badaczami z Ameryki Łacińskiej i potencjalnymi partnerami w Europie tworząc interaktywną bazę danych, umacniając podstawowe zależności między jednostkami badawczymi i MŚP drogą promowania wspólnych projektów badawczych.
- Rozpowszechnianie wyników z zamierzeniem dotarcia zwłaszcza do krajów Ameryki Łacińskiej i zbudowania przestrzeni dla przyszłej współpracy w Europejskich Programach Ramowych.

Akcja CoopAir-LA wystartowała w Madrycie spotkaniem „Kick-off Meeting” 27 kwietnia 2009 r., gdzie nastąpiła prezentacja wszystkich uczestników Konsorcjum. Omówiono szczegółowy harmonogram poszczególnych pakietów roboczych projektu (Workpackages) i udział w nich poszczególnych udziałowców Konsorcjum oraz terminy spotkań roboczych (Workshops). Przedstawiciele władz projektu omówili finansowe aspekty projektu i sposób finansowania poszczególnych pakietów roboczych. Budżet projektu wynosi 333 074 Euro.

W 2009 roku Konsorcjum odbyło 3 spotkania robocze w Ameryce Łacińskiej:

- Pierwsze, w dniu 18 września w Sao Jose w Brazylii, w siedzibie firmy Embraer oraz jej Ośrodka Szkoleniowym: Colegio Juarez Wanderley – Instituto Embraer de Educacao e Pesquisa, zorganizowane przez w/w firmę, w którym wzięli udział, obok udziałowców Konsorcjum, głównie przedstawiciele organizatora oraz kilku firm związanych z lotnictwem.
- Drugie, w dniu 21 września w Buenos Aires w Argentynie, w siedzibie Ministerstwa Nauki i Techniki (MINCYT) Republiki Argentyny, w którym oprócz członków Konsorcjum CoopAIR-LA uczestniczyli zaproszeni przedstawiciele argentyńskich uczelni państwowych, uczelni prywatnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw argentyńskich (SME), związanych z techniką lotniczą.
- Trzecie, w dniach 24 - 25 września w Santiago de Queretaro, zorganizowane przez Nacional Council for Science and Technology – UEMECCYT. Na tych warsztatach szczególny nacisk położono na prezentację możliwości aktywnego włączenia się uczelni i przedsiębiorstw meksykańskich w projekty z obszaru aeronautyki w 7 Programie Ramowym.

Symboliczny uścisk dłoni Sekretarza Naukowego Instytutu Lotnictwa dr inż. Zbigniewa Pagowskiego (pierwszy z lewej strony) i V-ce Prezydenta firmy Embraer d/s rozwoju technologicznego Jorge Ramos de Oliveira Jr. podczas spotkania konsorcjum CoopAIR-LA w Brazylii

W roku 2010, przy okazji 16. Targów FIDAE (Feria Internacional del Aire y del Espacio – Międzynarodowe Targi Lotnicze i Kosmiczne) zrealizowano w dniu 24 marca spotkanie robocze w Santiago de Chile, w którym wzięli udział przedstawiciele Konsorcjum, INTA oraz firm lotniczych i uczelni kształcących w tym kierunku. Na warsztatach omówiono merytoryczne cele projektu i zaprezentowano jego udziałowców. Szczegółowo przedstawiono możliwości uczestnictwa państw Ameryki Łacińskiej w projektach z obszaru Lotnictwa finansowanych przez Komisję Europejską.

CoopAir-LA propaguje także, w ramach działań promocyjnych zadeklarowanych w zakresie swojej działalności, ogólnoświatowe wydarzenia związane z lotnictwem i eksploracją Kosmosu, odbywające się w okresie trwania projektu (1.04.2009-30.09.2010).

Zbigniew Pałowski, Krzysztof Snopkiewicz

**COOPAIR-LA – GUIDELINES FOR CO-OPERATION EUROPEAN UNION
LATIN AMERICA IN AERONAUTICS AND AIR TRANSPORT**

Abstract

The article gives a description of running coordination and support action CoopAIR-LA, which promotes cooperation between the countries of the European Union and Latin America in the field of aeronautics and air transport in the research projects of EU 7th Framework Program. The action, coordinated by Spanish Institute of Aeronautical Techniques - INTA is focused principally on Argentina, Brazil, Chile and Mexico. Polish Institute of Aviation represents Poland among national organizations participating in Consortium.